

Beslutningsforslag nr. B 41. Fremsat den 24. februar 1984 af Svend Andersen (S), Ritt Bjerregaard (S), Arne Jensen (S), Erling Jensen (S), Kelm-Hansen (S), Tove Lindbo Larsen (S), Lerke (S) og Lissa Mathiasen (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om fremme af investeringer i de eksporterende og importkonkurrerende erhverv, om tilvejebringelse af erhvervslokaler og om styrkelse af egnsudviklingsordningen

Folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag til lov om ændring af

1. lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S, hvorefter det statslige indskud i Finansieringsinstituttet forøges med 100 mill. kr. til i alt 250 mill. kr.,
2. lov om lån til håndværk og mindre indu-

stri, hvorefter der skabes hjemmel for en kombineret statslig og kommunal finansieringsordning med henblik på tilvejebringelse af egnede og relativt billige erhvervslokaler til mindre – fortrinsvis nyetablerede – virksomheder, og

3. lov om egnsudvikling, hvorefter der etableres en egnsudviklingsfond.

Bemærkninger til forslaget

Ad 1. Ændring af lov om statsligt indskud i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S

I maj 1983 fremlagde socialdemokratiet en lang række forslag til fremme af investeringerne. Et af punkterne er, at EM-lånerammen skal forøges med 400 mill. kr. gennem et statsligt indskud af rentefri ansvarlig kapital på yderligere 100 mill. kr. i Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S. Formålet er at fremme investeringerne i de eksporterende og importkonkurrerende erhverv. Endvidere skal mulighederne for at yde markedsføringslån især i forbindelse med fremstød på nye markeder udvides.

Med forslaget om et øget statsligt indskud på 100 mill. kr. vil statens samlede indskud af ansvarlig kapital beløbe sig til 250 mill. kr., svarende til en samlet udlånsramme på 1 mia kr. Det er forudsat, at Finansieringsinstituttet – som hidtil – supplerer statens indskud ved optagelse af inden- og udenlandske lån til markedsrente, således at en gennemsnitsrente anvendes ved udlån til de af ordningen omfattede formål. Den supplerende låntagning skal som hidtil være tre gange den indskudte kapital.

De tilvejebragte udlånsmidler skal forbeholdes særlige formål:

- a) etablering af nye eller udvidelse af bestående produktioner,
- b) produktionsomstilling, bl.a. som følge af ændrede markedsforhold,
- c) fremstød på nye markeder og ekstraordinær indsats inden for de eksisterende markedsområder,
- d) miljøbeskyttelsesinvesteringer og
- e) energibesparende investeringer samt investeringer, der medfører mindre afhængighed af olie som brændsel,

således som det har været praktiseret. Lånene skal således kunne ydes til industri- og håndværksvirksomheder, herunder også til virksomheder inden for byggeriet, for så vidt finansieringen tager sigte på eksport.

I øvrigt henvises til Finansieringsinstituttets hidtidige praksis med hensyn til administration af ordningen.

Ad 2. Ændring af lov om lån til håndværk og mindre industri

De gældende regler om lån til håndværk og mindre industri findes i lov nr. 211 af 28. maj 1975 (jfr. Folketingstidende 1974-75 (2. samling) forhandlingerne sp. 1326, 3574, 5250 og 5359, tillæg A sp. 2355, tillæg B sp. 439 og tillæg C sp. 299), som ændret ved lov nr. 471 af 14. september 1977 (jfr. Folketingstidende 1976-77 (2. samling) forhandlingerne sp. 5882, 5915, 6270 og 6621, tillæg A sp. 5227, tillæg B sp. 1101 og 1281 samt tillæg C sp. 703).

Ifølge 1975-loven kunne der i hvert finansår gives tilsagn om lån inden for et beløb af 40 mill. kr. til udbygning og modernisering af håndværksvirksomheder og mindre industrivirksomheder: Ved lovændringen i 1977 åbnedes der adgang til at give anlægslån også til etablering af sådanne virksomheder. Lovændringen medførte endvidere, at tilsagnsrammens størrelse herefter fastsattes i de årlige finanslove.

I finansåret 1981 var der afsat 97,5 mill. kr. til formålet, og i 1982 var der afsat 135 mill. kr., heraf 15 mill. kr. til nyetableringer og nyetablerede virksomheder.

Bevillingsrammen blev for 1983 nedskåret til 115 mill. kr., hvilket har medført en mere restriktiv udlånspolitik.

Den hidtidige ordning har fungeret tilfredsstillende, men erfaringerne fra de forløbne år har vist, at der er behov for en særlig indsats for at få flere samfundsmæssigt interessante virksomheder sat i gang.

Der har forligget en række forespørgsler om muligheden for at opnå statslig bistand til opførelse af såkaldte iværksætterhuse eller -centre, delvis på kommunalt initiativ.

Kommunal medfinansiering af projekter med erhvervsmæssigt formål kan imidlertid kun ske med særlig lovhjemmel, og en sådan hjemmel fin-

des i dag i egnsudviklingslovens § 9, jfr. lov nr. 219 af 7. juni 1972.

Egnsudviklingslovens § 9 er ikke i almindelighed en egnet hjemmel til formålet, allerede fordi behovet for en sådan finansieringsordning ikke er begrænset til egnsudviklingsområderne.

Spørgsmålet om oprettelse af en særlig finansieringsordning for erhvervsjendomme til nyetablerede mindre virksomheder har tidligere været drøftet med erhvervenes og de kommunale organisationer, der har givet udtryk for en positiv interesse for etablering af en sådan ordning byggende på princippet om en blandet statslig og kommunal lånfinansiering gældende for hele landet.

Det foreslås derfor under den bestående låneordning for håndværk og mindre industri at skabe hjemmel for en kombineret statslig og kommunal finansieringsordning med henblik på tilvejebringelse af egnede og relativt billige erhvervslokaler til mindre – fortrinsvis nyetablerede – virksomheder.

Ad 3. Ændring af lov om egnsudvikling

Egnsudviklingsordningen har i den årrække, den har eksisteret, givet et meget betydeligt bidrag til at skabe en mere jævn industriel udvikling i Danmark. Gennem de tusinder af arbejdspladser, der er skabt, er der givet et væsentligt bidrag til beskæftigelse af den arbejdskraft, der ikke mere er beskæftiget i landbruget.

Selv om den industrielle fordeling på landets forskellige regioner dermed er blevet mere jævn, er der – når man tager hensyn til den samlede erhvervsfordeling, herunder bl.a. serviceområderne – stadig tale om betydelige forskelle i beskæftigelsesmuligheder og erhvervs miljø i bred betydning.

Egnsudviklingens effektvurdering viser meget tydelige beskæftigelsesmæssige resultater af den givne støtte, ligesom de egnsudviklingsstøttede virksomheder har betydelige positive valutamæssige virkninger såvel ved direkte eksport som ved importkonkurrerende produktion. Egnsudviklings-

ordningen hævder sig således meget positivt blandt de forskellige erhvervsstøtteordninger, samtidig med at den støtter landets svageste områder.

Et særligt aspekt af egnsudviklingsordningen er i øvrigt, at den indeholder muligheder for at modvirke særlig truende udviklinger på det erhvervs-mæssige område i en egn af landet på fuldt EF-medholdelig måde.

Det er i øvrigt væsentligt at være opmærksom på, at egnsudviklingsordninger findes generelt i EF-landene og på et økonomisk niveau, der pr. indbygger generelt ligger over det danske.

En nedtrapning af egnsudviklingsstøtten alene i Danmark vil dermed automatisk også gøre Danmark mindre attraktivt over for udenlandske investorer og kan endda friste danske virksomheder til at udnytte de øvrige EF-landes bedre ordninger.

En omlægning af ordningen til en fond, der får rådighed over renter og afdrag på tidligere egnsudviklingslån såvel som på fremtidige lån, vil efter forslagsstillernes opfattelse indebære en stabilisering af egnsudviklingens finansielle muligheder.

Egnsudviklingsordningen har i virkeligheden i de senere år været selvbærende, forstået på den måde, at ydelserne på tidligere afgivne lån har svaret til de årlige finanslovbevillinger bortset fra de direkte investeringstilskud, som gives til projekter med særlig høj beskæftigelsesvirkning i særlig vanskeligt stillede områder.

For 1983 udgjorde ydelserne på tidligere afgivne lån således godt 260 mill. kr. over for bevillingen på finansloven på 345 mill. kr. inkl. investeringstilskud.

Den statslige nettoudgift ved egnsudviklingsordningen har således været knap 90 mill. kr. eller svarende til det direkte investeringstilskud.

Den foreslåede ordning forudsætter, at egnsudviklingsfonden ud over rådigheden over ydelserne på afgivne lån årligt bevilges en værdireguleret ramme for investeringstilskud på finansloven, hvilket for 1984 kan budgetteres til 100 mill. kr.